

Pihlva valla 2013. aasta majandusaasta aruanne

Aruandekohustuslase nimetus	Pihlva Vallavalitsus
Address	94101 Saare maakond
Telefon	45 302 80
Faks	45 302 87
E-posti aadress	info@pihtlavv.ee
Interneti kodulehekülje aadress	www.pihtlavv.ee
Majandusaasta algus	01.01.2013
Majandusaasta lõpp	31.12.2013
Audiitor	Audiitorbüroo Laid UÜ

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	3
Üldisloomustus aruandeaasta tegevusele ja ülevaade arengukava täitmisest	3
Valla struktuur ja töötajad	4
Tähtsamad finantsnäitajad	5
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	6
Bilanss	6
Tulemiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Netovara muutuste aruanne	9
Eelarve täitmise aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid	15
Lisa 3 Maksud ja lõivud	15
Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed	16
Lisa 5 Finantsinvesteeringud	17
Lisa 6 Kinnisvarainvesteeringud	17
Lisa 7 Materiaalne põhivara	18
Lisa 8 Võlad töötajatele	19
Lisa 9 Muud kohustused ja saadud ettemaksed	19
Lisa 10 Laenukohustused	20
Lisa 11 Saadud toetused	21
Lisa 12 Tulud kaupade ja teenuste müügist	23
Lisa 13 Muud tegevustulud.....	24
Lisa 14 Antud toetused	25
Lisa 15 Tööjõukulud	26
Lisa 16 Majandamis- ja muud kulud	27
Lisa 17 Tehingud seotud osapooltega.....	29
Lisa 18 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta	30
ALLKIRI MAJANDUSAASTA ARUANDELE	32

TEGEVUSARUANNE

ÜLDISELOOMUSTUS ARUANDEAASTA TEGEVUSELE JA ÜLEVAADE ARENGUKAVA TÄITMISEST

Pihlta vald on demokraatlikult moodustatud omavalitsusüksus, kelle ülesandeks on seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu lähtudes vallaelanike vajadustest ja huvidest ning arvestades valla arengu iseärasusi.

Pihlta valla pika- ja lühiajalise arengu eesmärgid määratleb ja nende elluviimise võimalusi kavandab valla arengukava aastani 2020. Arengukava arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumisi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele.

Arengukava seab järgmised strateegilised eesmärgid:

1. Hea elukeskkonnaga, turvalise ja ökoloogiliselt puhta valla säilimine ja arenemine.
2. Vald võimaldab hea alus-, alg- ja põhihariduse saamise omas vallas.
3. Säilib küla elu oma traditsioonilistes ja uuenenud vormides.
4. Vald tagab sotsiaalse turvalisuse eakatele ja teistele seda ise tagada mittesuutvatele inimestele.

Pihlta vallas asuvad Püha kirikut ja kihelkonda mainiti esmakordselt 1449. aastal. Praeguse valla piirid omaaegse Püha kihelkonna territooriumil kujunesid välja 1891. aasta vallareformi käigus. Valla staatus taastati 12. märtsil 1992. aastal.

Pihlta vald asub Saaremaa lõunarannikul hõlmates 228 ruutkilomeetrit ja 41 küla. Neist suuremad elanike arvuga: Kõljala 203, Pihlta 110, Sandla 84, Haeska 81, Püha 76.

Aasta märgiliseks sündmuseks oli kohalike omavalitsuste valimised. Osales kolm erakonda. Valituks osutusid sotsiaaldemokraadid- 8 kohta ja reformierakond- 3 kohta 11 liikmelises volikogus. Volikokku ei pääsenud isamaaliitlased. Kuigi vahetus viis saadikut jätkab volikogu sotsiaaldemokraatide juhtimisel senist poliitikat, mida kinnitab ka sama vallavalitsuse jätkamine.

Omavalitsuse eesmärgiks on jätkusuutliku ja turvalise elukeskkonna loomine oma territooriumil. Selle saavutamine kajastub elanike arvus. Esimest korda 22. aasta jooksul kasvas valla elanikkond 16. võrra. Eriti hinnatav on positiivne iive kahe inimese võrra. Meile tuli elama 14 inimest rohkem kui lahkus. Palju oli aasta jooksul arutlusi haldusreformi teemadel. Kas ühineda naabritega või jätkata omaette? Valdavaks jäi seisukoht, et peaksime jätkama Pihlta vallana säilitades ja arendades edasi Püha kihelkonna identiteeti. Vastuseta jäi küsimus kas Kuressaare linn, kust aasta jooksul lahkus 324 inimest on kasvava elanike arvuga valla tõmbekeskus?

Hariduses jätkasime endiselt kahe kooliga, millede koosseisus on ka kaks lasteaeda. Kui lasteaia laste arv kasvas siis kooliõpilaste huvi Kuressaare koolide vastu on suur. Sellest tulenevalt on arutatud Kaali kooli võimalikku reorganiseerimist 6-kl. kooliks. Otsus tehakse volikogu poolt ilmselt käesoleva õppeaasta jooksul. Sotsiaalvaldkonnas arendati edasi kahe elektriautoga varustatud töötaja baasil koduhooldust. Sandlas laiendati sotsiaaleluruume, ehitati dusiruum ja rajati kaldtee liikumispuuetega inimestele. Aktuaalsuse on kaotanud hooldekodu ehitamise idee ja eelistatakse koduhoolduse arendamist. Aasta jooksul renoveeriti Sandla keskusehoone katlamaja ja küttesüsteem. Kivisüsi asendati hakkepuiduga ja uute

radiaatorite reguleerimine võimaldab ökonoomsemalt soojust kasutada. Katlamaja rekonstrueerimine parendab olukorda sotsiaalhoolduses, kultuuritöös, spordis ja piirkonna elanike kaubanduslikus teeninduses. Pihlas valmisid spordiväljakud koostöös MTÜ-ga Saaremaa Korvpall ja Kõljalas ratsutamise treeningväljak-maneež koos Saaremaa Ratsaspordiklubiga. Külaelu tippsündmuseks kujunes Pihla Külade Seltsi poolt korraldatud valla külade päev, millel osales üle 800 inimese. Vallaeelarvest toetati külaseltside tegevusi ja kõikide mittetulundusühingute projekte kaasfinantseerimisega. Suurimaks projektiks on Kõljala endise lasteaia kohandamine külaseltsi vajadusteks. Jätkus valla heakorrakonkurss, mille parimaid autasustati külade päeval. Külapilti visuaalselt risustavate ja avariohtlike ehitiste omanikele tehti ettekirjutised. Jätkati osalemist hajaasustuse programmis, mille toel toetati vallaelanike investeeringuid joogiveega varustamisel ja teede parandamisel. Pihla vald on jätkuvalt mitmete koostööorganisatsioonide liige. Saaremaa Omavalitsuste Liit on taastamas oma liikmelisust. Taasühineda on otsustanud Kuressaare linn. Saarte Geopark taotleb liitumist Euroopa geoparkide võrgustikuga ja geopargi keskusesse Kaalis asub tööle arendusjuht. Pikka mere piiri omava vallana otsustasime astuda MTÜ Saarte Kalandus liikmeks. Kudjape prügila sulgemisega täideti Saaremaa Prügila asutamisel võetud eesmärk – suleti vana prügila ja sellele alale rajati puhke- ja spordikeskus.

Jüri Saar

VALLA STRUKTUUR JA TÖÖTAJAD

Pihla valla kõrgem juhtkond on 11-liikmeline vallavolikogu ja tegevjuhtkond 4- liikmeline vallavalitsus. Vallavalitsuse hallata on 6 asutust (2 lasteaed-kooli, 1 kultuurimaja ja 3 raamatukogu). 2013. aastal töötas Pihla Vallavalitsuse struktuuriüksustes kokku 9 ametnikku ja 57 töötajat töölepingu alusel. Andmed töötajate arvu ja töötajatele makstud tasude kohta on toodud alljärgnevas tabelis.

Struktuuriüksuse nimetus	Töötajate keskmine arv majandusaastal (taandatuna täistööajale)	Töötasude kogusumma majandusaastal (eurodes)
1.Volikogu	0	12 941
2.Vallavalitsus	14,55	124 179
3.Pihla Kool	14,26	103 832
4.Kaali Kool	22,32	175 832
5.Kaali Raamatukogu	1,00	6 125
6.Pihla Raamatukogu	1,00	6 121
7.Sandla Raamatukogu	1,00	5 365
8.Sandla Kultuurimaja	2,00	10 208
KOKKU PIHTLA VALD	56,13	444 603

Aruandeaastal ei ole valla asutuste struktuuris olulisi muutusi toimunud. 2012. aastal oli töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale 57,84 (vt lisa 15). Kõige rohkem kohti hõlmab haridus - 65 % kogu töötajate keskmisest arvust. Järgnevad valitsussektor 26 % ja kultuur 9 %.

TÄHTSAMAD FINANTSNÄITAJAD

Eurodes

	2013	2012	2011	2010	2009
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	2 039 335	1 833 358	1 737 427	1 732 435	1 879 884
Kohustused aasta lõpus	244 877	126 817	186 052	143 161	146 400
Netovara aasta lõpus	1 794 458	1 706 541	1 551 375	1 589 274	1 733 484
Tulemiaruaude näitajad					
Tegevustulud	1 245 470	1 218 143	1 117 899	945 522	956 376
Sh tulud, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine	1 080 643	987 081	920 829	911 292	924 693
Tegevuskulud	-1 157 809	-1 129 349	-1 090 419	-1 090 327	-1 033 113
Tulem	87 661	88 794	27 480	-144 805	-76 737
Muud näitajad					
Maksude osakaal kogutuludest	67%	62%	63%	72%	71%
Põhivarainvesteeringute maht	259 000	133 834	188 049	18 741	81 608
Likviidsus*	0,68	0,31	0,27	1,47	2,44
Lühiajaline maksevõime**	1,55	1,06	1,19	2,08	3,05
Kohustuste osakaal varadest	12%	7%	11%	8%	8%
Laenukohustuste osakaal varadest	7%	1%	1%	2%	2%
Piirmäärade täitmine					
Põhitegevuse tulem***	108 693	-15 111	-	-	-
Netovõlakoormus****	93 464	6 200	-	-	-
Netovõlakoormuse määr	8,4%	0,63%	-	-	-

Märkused:

*Likviidsus – likviidsed varad/lühiajalised kohustused

**Lühiajaline maksevõime – käibevara/lühiajalised kohustused

***Põhitegevuse tulem – tekkepõhise põhitegevuse tulude ja kulude vahe, piirmäär on null

**** Netovõlakoormus – võlakohustuste ja likviidsete varade vahe

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

BILANSS

Eurodes

	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Varad		2 039 335	1 833 358
Käibevara		178 255	121 973
Raha	2	77 888	35 816
Maksu- ja lõivunõuded	3	66 605	59 506
Muud nõuded ja ettemaksed	4	33 762	26 651
Põhivara		1 861 080	1 711 385
Finantsinvesteeringud	5	167 770	167 770
Maksunõuded	3	39	0
Kinnisvarainvesteeringud	6	15 394	22 216
Materiaalne põhivara	7	1 677 877	1 521 399
Kohustused ja netovara		2 039 335	1 833 358
Lühiajalised kohustused		115 045	114 716
Võlad tarnijatele		7 851	35 904
Võlad töötajatele	8	54 615	51 485
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	9	31 000	20 112
Laenukohustused	10	21 579	7 215
Pikaajalised kohustused		129 832	12 101
Laenukohustused	10	128 643	10 222
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	9	1 189	1 879
Netovara		1 794 458	1 706 541
Kassareserv		2 556	2 556
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem		1 704 241	1 615 191
Aruandeaasta tulem		87 661	88 794

TULEMIARUANNE

Eurodes

	Lisa	2013	2012
Tegevustulud		1 245 470	1 218 143
Maksutulud	3	833 602	759 940
Tulud kaupade ja teenuste müügist	12	66 081	53 205
Saadud toetused	11	320 735	359 056
Muud tegevustulud	13	25 052	45 942
Tegevuskulud		-1 156 968	-1 128 966
Antud toetused	14	- 50 046	-69 260
Tööjõukulud	15	- 611 998	-573 791
Majandamis- ja muud kulud	16	-391 822	-400 798
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	6,7	-103 102	-85 117
Tegevustulem		88 502	89 177
Finantstulud ja -kulud		-841	-383
Intressikulu	10	-823	-382
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	2	39	56
Muud finantstulud ja -kulud		-57	-57
Aruandeaasta tulem		87 661	88 794

RAHAVOOGUDE ARUANNE

Eurodes

	Lisa	2013	2012
Rahavood põhitegevusest			
Aruandeperioodi tegevustulem		88 502	89 177
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	6,7	103 102	85 117
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	16	51 471	26 327
Kasum/kahjum kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara müügist	6,7	-11 919	-32 636
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	11	-124 463	-196 772
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	14	2 000	13 676
Korrigeeritud tegevustulem		108 693	-15 111
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus		8 947	-1 140
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus		-19 471	16 796
Kokku rahavood põhitegevusest		98 169	545
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse põhivara eest	7	-310 471	-104 502
Laekunud kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara müügist	6,7	18 417	37 938
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	11	106 013	79 593
Tasutud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	14	-2 000	-13 676
Laekunud intressid	2	39	56
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-188 002	-591
Rahavood finantseerimistegevusest			
Laekunud laenud		140 000	0
Tagasi makstud laen	10	-7 215	-7 215
Tasutud intressid ja muud finantskulud	10	-880	-440
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		131 905	-7 655
Puhas rahavoog		42 072	-7 701
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	2	35 816	43 517
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	2	77 888	35 816
Raha ja selle ekvivalentide muutus		42 072	-7 701

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

Eurodes

	Lisa	Kassareserv	Akumuleeritud	Kokku
Saldo 31.12.2011		2 556	1 548 819	1 551 375
AS Kuressaare Veevärk osaluse allahindluse taastamine			66 200	66 200
Põhivara ümberhindlus			172	172
Aruandeaasta tulem			88 794	88 794
Saldo 31.12.2012		2 556	1 703 985	1 706 541
Põhivara ümberhindlus	7		256	256
Aruandeaasta tulem			87 661	87 661
Saldo 31.12.2013		2 556	1 791 902	1 794 458

EELARVE TÄITMISE ARUANNE

Eurodes

	Esiagne eelarve	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
PÕHITEGEVUSE TULUD	1 059 137	1 070 469	1 110 736
Maksutulud	796 000	796 000	826 688
Tulud kaupade ja teenuste müügist	51 580	51 580	56 636
Saadavad toetused	197 957	209 289	212 155
Muud tegevustulud	13 600	13 600	15 257
PÕHITEGEVUSE KULUD	1 059 137	1 067 359	1 012 696
Antavad toetused	50 143	50 443	49 148
Muud tegevuskulud	1 008 994	1 016 916	963 548
Põhitegevuse tulem	0	3 110	98 040
INVESTEERIMISTEGEVUS	- 53 750	- 162 511	- 188 753
Põhivara soetus (-)	- 90 250	- 318 207	- 310 471
Põhivara müük	25 000	25 000	18 417
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	20 000	133 196	106 084
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	- 8 000	- 2 000	- 2 000
Finantstulud	0	0	40
Finantskulud (-)	- 500	- 500	- 823

	Esiagne eelarve	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
Eelarve tulem	- 53 750	- 159 401	- 90 713
FINANTSEERIMISTEGEVUS	27 785	132 785	132 785
Võlakohustuste võtmine	35 000	140 000	140 000
Võlakohustuste täitmine	- 7 215	- 7 215	- 7 215
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	- 25 965	- 26 616	42 072

Põhitegevuse kulud ja investeerimistegevus tegevusalade järgi

ÜLDVALITSEMINE	216 383	193 893	192 551
Vallavolikogu	19 170	19 170	18 118
Vallavalitsus	163 510	166 020	165 693
Reservfond	25 000	0	0
Liikmemaksud	5 603	5 603	5 319
Vallavolikogu valimised	2 600	2 600	2 598
Valitsussektori võla teenindamine	500	500	823
MAJANDUS	122 195	358 292	354 196
Maakorraldus	1 600	1 600	884
Sandla katlamaja	53 595	272 442	275 400
Vallateede korrashoid	65 000	82 250	76 336
Transpordikorraldus	2 000	2 000	1 576
KESKKONNAKAITSE	6 880	12 986	13 368
Jäätmekäitlus	3 300	3 300	3 105
Haljastus ja maastiku kaitse	3 580	9 686	10 263
ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	27 355	28 315	28 571
Veevarustus	1 760	2 720	2 743
Tänavavalgustus	3 400	3 400	3 197
Kalmistud	12 955	12 955	12 915
Muu elamu- ja kommunaalmajandus	9 240	9 240	9 716
TERVISHOID	640	640	58
Ambulatoorsed teenused	640	640	58
VABA AEG, KULTUUR, RELIGIOON	117 192	119 702	112 283
Sporditegevus	9 900	9 900	9 159
Laste muusika- ja kunstikoolid	14 973	14 973	13 308
Laste huvialamajad ja keskused	2 500	2 500	1 119

	Esiagne eelarve	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
Pihla Raamatukogu	14 960	14 960	14 442
Kaali Raamatukogu	14 435	14 435	14 585
Sandla Raamatukogu	11 425	11 425	10 953
Sandla Kultuurimaja	32 500	32 500	30 221
Kultuuriüritused	1 240	2 600	2 601
Seltsitegevus	10 659	11 809	11 778
Infoleht Kraater	2 600	2 600	2 117
Kirikud	2 000	2 000	2 000
HARIDUS	607 298	611 961	571 915
Pihla Kool	212 248	213 810	205 121
Kaali Kool	325 785	328 886	304 481
Ostetav lasteaiateenus	1 550	1 550	1 826
Ostetav koolitusteenus	30 000	30 000	30 263
Koolitransport	37 715	37 715	30 224
SOTSIAALNE KAITSE	59 944	62 277	53 047
Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	8 178	10 041	7 244
Ostetav eakate hoolekandeteenus	10 000	10 000	5 604
Koduteenused	9 853	10 323	9 901
Muu eakate sotsiaalne kaitse	2 275	2 275	2 213
Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	10 500	10 500	10 556
Toimetulekutoetus	9 518	9 518	7 869
Sotsiaalsete riskirühmade kaitse	9 620	9 620	9 660

Eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhisel printsiibil ning see ei ole konsolideerimata finantsaruannetega võrreldav (vt ka lisa 1). Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa nr 18.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Aastaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskiri. Pihla Vallavalitsus rakendas alates 01.01.2012 RTJ-d, mis on kohustuslikud alates 01.01.2013 algavatele majandusaastatele.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist, v.a juhtudel, millised on allpool kirjeldatud.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem bilansikuupäevast arvestatuna.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse rahana kassas olevat sularaha ning pankades olevaid arvelduskontode jääke. Pangadeposiitidelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena.

Finantsinvesteeringud

Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse aktsiaid ja osi, millest aruandekohustuslane omab alla 20%. Nimetatud pikaajalised finantsinvesteeringud on tehtud avalikku sektorisse kuuluvatesse äriühingutesse koostöös teiste kohalike omavalitsuste üksustega ning neid kajastatakse soetusmaksumuses. See hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohustuslasele kuuluv osa on langenud allapoole osaluse bilansilisest väärtusest. Kajastatud allahindlused taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale soetusmaksumusest.

Nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Aruandeperioodil laekunud, kuid varasematel perioodidel kuldesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõue loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuks riigi raamatupidamise üldeeskirja tähenduses loetakse vara (maad, hoonet või hoone osa), mida ei kasutata põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused) analoogiliselt materiaalse põhivara kajastamisele.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid, mida kasutatakse hinnanguliselt pikema perioodi jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus on alates 2000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud varade korral alates 1917 eurost). Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2000 euro, kantakse vara ostmisel või kasutuselevõtmise hetkel kulusse. Kuludesse kantud väheväärtusliku vara üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud selle kasutuselevõtmiseks, v.a soetusega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus- ja lähetuskulud, mis kajastatakse kuluna.

Põhivara parandusväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, liidetakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele. Parandusväljaminekute lisamisel hinnatakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga ja vajadusel reguleeritakse põhivara kulumi normi.

Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle hinnangulisest kasulikkudest elueast. Kui põhivara koosneb erineva hinnangulise kasulikkude elueaga komponentidest, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt hinnata, võetakse komponendid eraldi arvele.

Uue põhivara kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Hooned	2-5%
Rajatised	2,5-10%
Masinad ja seadmed	10-20%
Inventar	10-50%
Arvutustehnika	33-50%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Ümberhindlus

Ümberhindluse teel võetakse arvele aruande perioodil mõõdistatud ja katastrisse kantud maad. Samuti võetakse ümberhindlusena arvele aruandeperioodil omandatud peremehetut vara, mis on saadud seoses pärijate puudumisega. Maa arvele võtmiseks kasutatakse maksustamishinda.

Renditud varad

a) Aruandekohustuslane on rentnik

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

b) Aruandekohustuslane on rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksud kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, saadud sihtfinantseerimine aga kajastatakse samal ajal tuluna.

Kassareserv

Kassareserv on moodustatud volikogu otsusega akumulieeritud tulemist eesmärgiga tagada vallavalitsuse likviidsus. See väljendab ühtlasi likviidse rahana hoidmisele kuuluvat summat, mida võib kasutada aruandeaasta kestel laekumiste viibimisel eelarveliste kulude katmiseks, kuid see tuleb vähemalt aruandeaasta lõpuks rahana taastada.

Tulude arvestus

Kogutud maksude ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti poolt esitatud teatistele. Lõivutulu kajastatakse lõivuga maksustatud toimingu päeval. Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaude kirjel Muud tegevuskulud.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Pihtla valla volikogu ja valitsuse liikmed ning hallatavate asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhiselt, mistõttu selle andmeid ei ole võimalik võrrelda tekkepõhistes aruannetes kajastatud andmetega. Lisaks kassapõhisest printsiibist tulenevatele ajalistele erinevustele on selles kasutusel veel järgmised olulised erinevad arvestuspõhimõtted:

- 1) põhivara soetamisel tasutud summad kajastatakse eelarve täitmisel kuluna ning põhivara müügist laekunud summad tuluna, amortisatsiooni ja muid põhivaradega tehtud mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruandes ei kajastata;
- 2) kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna (tekkepõhises aruandes eraldi tulemiaruaande real Muud tegevuskulud).

Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid

Eurodes

		31.12.2013	31.12.2012
Raha		77 888	35 816
	Sularaha	1 628	1 835
	Arvelduskontod pankades	76 260	33 981
Rahalt teenitud intressitulu		39	56

Lisa 3 Maksud ja lõivud

Eurodes

A. Maksunõuded ja maksukohustused

		Lühiajalised nõuded		Lühiajalised kohustused	
		31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Maksud brutosummas					
	Tulumaks	66 004	58 685	6 935	5 535
	Maamaks	0	146	0	0
	Sotsiaalmaks	0	0	14 185	12 003
	Töötuskindlustusmaksed	0	0	1 087	1 294
	Kogumispensionimaksed	0	0	505	439
	Muud riiklikud maksud	0	0	62	0
Kokku maksud		66 004	58 831	22 774	19 271
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud		601	675	71	79
Kokku maksud ja lõivud		66 605	59 506	22 845	19 350
		Pikaajalised nõuded			
		31.12.2013	31.12.2012		
Maamaks		39	0		
Kokku maksud		39	0		

Lühiajalise nõudena on kajastatud Maksu- ja Tolliameti teatise alusel detsembrikuu eest arvestatud ja 2014. aastal ülekantavad tulumaks ning loodusressursside kasutamise tasud.

Töötasudega seotud maksukohustused summas 22 774 eurot koosnevad detsembrikuu töötasudelt arvestatud ja kinnipeetud maksetest, mis kantakse Maksu- ja Tolliametile üle 2014. aasta jaanuaris.

B. Maksu- ja lõivutulud

		Tulud	
		2013	2012
Maksud		833 602	759 940
	Tulumaks	761 038	685 712
	Maamaks	72 564	74 228
Lõivud (vt lisa 12)		3 796	3 246
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud (vt lisa 13)		13 133	13 306
	Tasud vee erikasutusest	2 455	2 347
	Maavarade kaevandamise tasu	10 250	9 947
	Saastetasud	428	1 012
Kokku maksud, lõivud		850 531	776 492

Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksed

Eurodes

	31.12.2013	31.12.2012
Lühiajaline osa		
Nõuded ostjate vastu	3 380	2 356
Brutosummas	3 527	3 286
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	-147	-930
Nõuded toetuste eest (vt lisa 11)	30 232	23 784
Muud nõuded	150	0
Maksude ettemaksed	0	511
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	33 762	26 651

Lisa 5 Finantsinvesteeringud

Eurodes

	31.12.2013		31.12.2012	
	Osaluse määr (%)	Osaluse jääk	Osaluse määr (%)	Osaluse jääk
AS Kuressaare Veevärk	1,54	157 046	1,54	157 046
OÜ Saaremaa Prügila	3,35	10 724	3,35	10 724
Kokku	4,89	167 770	4,89	167 770

Pikaajaliste finantsinvesteeringutena on bilansis kajastatud AS Kuressaare Veevärk aktsiad ja OÜ Saaremaa Prügila osad.

AS Kuressaare Veevärk omanikeks on Kuressaare linn ja Saaremaa vallad.

OÜ Saaremaa Prügila on asutatud 2007. aastal Kuressaare linna, Kaarma valla ja Pihla valla koostöös jäätmekäitluskeskuse rajamiseks Kudjapele.

Finantsinvesteeringud on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lisa 6 Kinnisvarainvesteeringud

Eurodes

Jääk seisuga 31.12.2012		
	Soetusmaksumus	30 295
	Akumuleeritud kulum	8 079
	Jääkväärtus	22 216
	Müügid müügihinnas	17 417
	Müügikasum/-kahjum	10 921
	Amortisatsioon	-376
	Ümberhindlus	50
Jääk seisuga 31.12.2013		
	Soetusmaksumus	23 271
	Akumuleeritud kulum	7 877
	Jääkväärtus	15 394

	2013	2012
Tulud kinnisvarainvesteeringutelt (vt lisa 12)	3 428	3 551
<i>s.h üüri- ja renditulud</i>	2 053	2 227
Kinnisvarainvesteeringute halduskulud (vt lisa 16)	1 647	1 163

Tulud kinnisvarainvesteeringutelt sisaldavad lisaks üüri- ja rendituludele tulusid

kaasnevate kommunaalkulude edasiandmisest.

Ümberhindlusena võeti arvele peremehele tunnistatud kaks kinnistut summas 50 eurot, mis hinnati maa maksustamishinnas.

Lisa 7 Materiaalne põhivara

Eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhi- vara	Lõpeta- mata tööd	Kokku
Jääk 31.12.2012						
Soetusmaksumus	52 076	1 912 222	83 688	35 768	1 750	2 085 504
Akumuleeritud kulum	0	-523 211	-23 464	-17 430	0	-564 105
Põhivara jääkväärtus	52 076	1 389 011	60 224	18 338	1 750	1 521 399
Soetused ja parendused	0	37 251	0	0	221 749	259 000
Ümberklassifitseerimine	0	74 478	138 353	0	-212 831	0
Müüdnud varad müügihinnas	500	0	500	0	0	1 000
Kasum/kahjum varade müügist	498	0	500	0	0	998
Amortisatsioon	0	-78 332	-19 847	-4 547	0	-102 726
Ümberhindlus	206	0	0	0	0	206
Jääk 31.12.2012						
Soetusmaksumus	52 280	2 023 951	222 041	35 768	10 668	2 344 708
Akumuleeritud kulum	0	-601 543	-43 311	-21 977	0	-666 831
Põhivara jääkväärtus	52 280	1 422 408	178 730	13 791	10 668	1 677 877

Aruandeaastal võeti ümberhindlusena arvele varem maakatastrisse kandmata maad summas 206 eurot, mis hinnati maa maksustamishinnas.

Rahavoogude aruandes kajastub materiaalse põhivara eest tasutud summana 310 471 eurot, mis tuleneb järgmistest summadest:

- 1) aruandeaasta soetuste summa 259 000 eurot,
- 2) käibemaksukulu aruandeaasta soetustelt 51 471 eurot (vt ka lisa 16).

Lisa 8 Võlad töötajatele

Eurodes

	31.12.2013	31.12.2012
Töötasu võlg	36 638	35 294
Puhkusetasude kohustus	5 133	3 897
Deklareerimata sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmakse	12 469	12 027
Muud võlad töötajatele	375	267
Võlad töötajatele kokku	54 615	51 485

Lisa 9 Muud kohustused ja saadud ettemaksed

Eurodes

	31.12.2013	31.12.2012
Lühiajaline osa		
Maksudkohustused (vt lisa 3)	22 845	19 350
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed (vt lisa 11)	5 117	72
Saadud maksude ettemaksed	2 348	0
Muud tulevaste perioodide tulud	690	690
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	31 000	20 112

	31.12.2013	31.12.2012
Pikaajaline osa		
Muud tulevaste perioodide tulud	1 189	1 879
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	1 189	1 879

Lisa 10 Laenukohustused

Eurodes

		Järelejäänud tähtajaga						Kokku
		Kuni 1 a	1-2 a	2-3 a	3-4 a	4-5 a	Üle 5 a	
Jääk seisuga 31.12.2012								
	Pangalaenud	7 215	7 215	3 007	0	0	0	17 437
Jääk seisuga 31.12.2013								
	Pangalaenud	21 579	17 371	14 364	14 364	14 364	68 180	150 222

Informatsioon laenulepingute kaupa

Laenu andja	Lõpp-tähtaeg	Intressi-määr	Alus-valuuta	Jääk		Intressikulu	
				31.12.2013	31.12.2012	2013	2012
AS SEB Pank	15.05.2015	6 kuu EURIBOR + 0,5% aastas	EUR	10 222	17 437	122	382
AS SEB Pank	17.09.2023	3 kuu EURIBOR + 1,358% aastas	EUR	140 000	0	701	0

Pihla vald on kasutanud võõrvahendeid investeringute katteks. 2015. aastani tasutakse Pihla koolihoone renoveerimiseks võetud laenu tagasimakseid, 2013. aastal sõlmiti laenuleping Sandla keskusehoone katlamaja ja küttesüsteemi renoveerimiseks. Pihla valla kogulaenukoormus 2013. aasta lõpuks on 150 222 eurot (2012. a lõpus 17 437 eurot), mis moodustab valla eelarve puhastuludest 14 % (2012. a 2 %).

Lisa 11 Saadud toetused

Eurodes

	2013 tulud			Jääk 31.12.2013	
	Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Muud toetused	Nõuded	Laekunud ettemaksed
Rahalised sihtfinantseerimised	39 199	124 463	155 908	30 232	5 117
Riigieelarvest toetusfondi	0	0	155 908	0	0
Riigieelarvest teede hoolduseks	27 899	11 267	0	0	0
Keskonnainvesteeringute Keskus – Sandla katlamaja renoveerimine	0	113 196	0	23 196	0
Keskonnainvesteeringute Keskus-Kaali pargi hoolduskava	4 806	0	0	0	0
Riigieelarvest-koolipiim, õppelaenude kustutamine, projektid	4 631	0	0	359	0
Saare Maavalitsus-puudega laste lapsehoiuteenus	1 863	0	0	0	0
ERF-Kesk-Läänemere Interreg IV A programmi projekt	0	0	0	6 677	0
Saare Maavalitsus – hajaasustuse programm	0	0	0	0	4817
Eesti Kooriühing-Pihla naiskoor	0	0	0	0	300
Kaupadena saadud mittehahalised sihtfinantseerimised	1 165	0	0	0	0
Kultuuriministeerium-raamatukogu raamatud	1 165	0	0	0	0
Kokku saadud toetused	40 364	124 463	155 908	30 232	5 117

	2012 tulud			Jääk 31.12.2012	
	Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Muud toetused	Nõuded	Laekunud ettemaksed
Rahalised sihtfinantseerimised	29 431	76 215	127 993	23 784	72
Riigieelarvest toetusfondi	0	0	127 993	0	0
Riigieelarvest teede hoolduseks	0	26 687	0	0	0
Keskkonnainvesteeringute Keskus - Sutu hoiuala ja Kukessaare puhkeala	4 616	15 167	0	0	0
Haridus- ja Teadusministeerium – Pihla Kool	0	13 600	0	0	0
Ettevõtluse Arendamise SA – Kaali lasteaia mänguväljak	0	10 000	0	0	0
Saare Maavalitsus – hajaasustuse veeprogramm	0	5 949	0	0	72
PRIA-Sandla keskusehoone õpi- ja käsitöötuba	1 203	4 812	0	0	0
ERF-Kesk-Läänemere Interreg IV A programmi projekt	12 328	0	0	23 784	0
Riigieelarvest-koolipiim, õppelaenude kustutamine, projektid	4 207	0	0	0	0
Saare Maavalitsus-puudega laste lapsehoiuteenus	2 333	0	0	0	0
SA Kredex – elektriautode laadimispunktid	1 968	0	0	0	0
Keskkonnainvesteeringute Keskus – keskkonnaõpe Kaali Koolis	1 776	0	0	0	0
Tiigrihüppe SA – infotehnoloogia arendus Kaali Koolis	1 000	0	0	0	0

Mitterahalised sihtfinantseerimised (põhivara soetuste korral, mille eest tasus toetuse andja otse tarnijale)	0	62 158	0	0	0
Keskkonnainvesteeringute Keskus - Sandla reoveepuhasti rekonstrueerimine	0	62 158	0	0	0
Kaupadena saadud mitterahalised sihtfinantseerimised	4 859	58 400	0	0	0
Sotsiaalministeerium-elektriautod	0	58 400	0	0	0
Kultuuriministeerium-raamatukogu raamatud	2 809	0	0	0	0
SA Kredex-elektriautode laadijad	1 748	0	0	0	0
Kultuuriministeerium-sülearvuti	302	0	0	0	0
Kokku saadud toetused	34 290	196 773	127 993	23 784	72

Riigieelarvest saadud maksed toetusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks:

- hariduskulude katmiseks 145 990 eurot (2012. a 117 143 eurot),
- toimetulekutoetuseks 6 693 eurot (2012. a 6 328 eurot),
- sotsiaaltoetuste ja -teenuste korraldamiseks 970 eurot (2012.a 4 486 eurot),
- sündide ja surmade registreerimise korraldamiseks 48 eurot (2012.a 36 eurot),
- vajaduspõhiseks peretoetuseks 1 180 eurot,
- maamaksuvabastuse rakendamise korraldamise toetuseks 1 027 eurot.

Lisa 12 Tulud kaupade ja teenuste müügist

Eurodes

	2013	2012
Tulud hariduse tegevusvaldkonnast	38 566	27 484
Tulud konnaalmajanduse tegevusvaldkonnast	6 811	6 246
Tulud sotsiaalalialasest tegevusvaldkonnast	4 473	5 501
Riigilõivud (vt lisa 3)	3 796	3 246
Üür ja rent vara kasutusse andmisest	3 573	4 093
Tulud õiguste müügist	2 678	2 678
Tulud kultuuri tegevusvaldkonnast	2 485	1 730
Üür ja rent kinnisvarainvesteeringutelt (vt lisa 6)	2 053	2 227
Muud tulud kaupade ja teenuste müügist	1 646	0
Kokku tulud kaupade ja teenuste müügist	66 081	53 205

Tuluna haridusalasest tegevusest kajastatakse laekumisi koolitusteenuse osutamisest teiste KOV õpilastele ja lastele 17 447 eurot (2012.a 10 488 eurot), toidurahast 16 841 eurot (2012.a 13 584 eurot) ning lasteaia õppevahendite tasust 4 278 eurot (2012.a 3 392 eurot). Lapsevanemate poolt kaetav õppevahendite tasu oli 2013. aastal 8 eurot kuus (2012.a 6,50 eurot) ning toidupäeva maksumus keskmiselt 1,18 eurot (2012.a 0,98 eurot).

Tuluna elamu- ja kommunaalmajandusest kajastatakse Sandla küla veevarustuse ja kanalisatsiooniteenuse tasu 3 211 eurot (2012.a 3 162 eurot) ning elu- ja mitteeluruumide üürile ja rendile andmisega kaasnevate kommunaalkulude katteks saadud tulu 3 600 eurot (2012.a 3 084 eurot). Vallavolikogu 30. märtsi 2010.a määrusega nr 5 on veevarustuse ja kanalisatsiooniteenuse hinnaks kehtestatud 1,92 eurot kuupmeeter.

Tuluna sotsiaalalialasest tegevusest kajastatakse hooldekodu tasu 2 554 eurot (2012.a 3 680 eurot), koduhoolduse tasu 1 797 eurot (2012.a 1 601 eurot) ning transporditeenuse tasu 122 eurot (2012.a 220 eurot).

Riigilõivudest 95% moodustab tulu ehitus- ja kasutuslubade väljastamisest ning 5% majandustegevuse registri toimingute eest.

Tuluna õiguste müügist kajastatakse viie kinnistu hoonestusõiguse seadmise tasu 2 573 eurot ja kahe maaüksuse kasutamisõiguse tasu 105 eurot.

Tuluna kultuuri valdkonnast kajastatakse Sandla Kultuurimaja pääsmete müügist laekuvat tasu.

Lisa 13 Muud tegevustulud

Eurodes

	2013	2012
Tulud loodusressursside kasutamisest (vt lisa 3)	12 705	12 294
Kasum/kahjum kinnisvarainvesteeringute müügist (vt lisa 6)	10 921	31 177
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist (vt lisa 7)	998	1 459
Saastetasud (vt lisa 3)	428	1 012
Kokku muud tegevustulud	25 052	45 942

Lisa 14 Antud toetused

Eurodes

	2013	2012
Sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele	35 674	44 312
Peretoetused	12 963	13 542
Muud sotsiaaltoetused	9 660	11 911
Toimetulekutoetused	6 624	7 368
Toetused puudega inimestele ja nende hooldajatele	4 295	9 072
Toetused vanuritele	2 132	2 419
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	6 197	5 300
MTÜ-d, seltsingud	5 684	3 288
Füüsilised isikud	237	577
Kaarma Vallavalitsus	125	33
Saaremaa Omavalitsuste Liit	91	1 272
Kallemäe Kool	60	0
Kuressaare Linnavalitsus	0	130
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	2 000	13 676
EELK Püha Jakobi kogudus – Püha kiriku torni remont	2 000	0
MTÜ Saaremaa Korvpall – Pihla Spordikeskuse ehitamine	0	6 000
Hajaasustuse veeprogrammi riigi toetuse vahendamine	0	5 949
Hajaasustuse veeprogrammi valla toetus	0	1 727
Liikmemaksud	5 600	5 472
Kohalikele omavalitsusliitudele	4 467	4 404
Muud liikmemaksud	1 133	1 068
Muu mittesihotstarbeline finantseerimine	575	500
MTÜ Saarte Geopark	575	500
Kokku antud toetused	50 046	69 260

Lisa 15 Tööjõukulud

Eurodes

Tegevusvaldkond	2013		2012	
	Töötajate arv	Töötasukulud	Töötajate arv	Töötasukulud
Haridus	37,58	291 664	38,04	260 179
Vallavalitsus	8,57	95 624	8,90	90 801
Vaba aeg, kultuur	5,00	30 984	5,00	30 715
Volikogu	0	14 246	0	12 552
Elamu- ja kommunaalmajandus	2,00	9 326	2,50	14 304
Majandus	1,67	8 005	2,40	13 747
Sotsiaalne kaitse	1,31	5 984	1,00	3 741
Kokku töötajate arv ja töötasukulud	56,13	455 833	57,84	426 039

Töötajate arvuna on esitatud keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale. Ajutiste töölepingute korral ei ole töötajate arvu leitud. Ajutiste töölepingute alusel arvestatud töötasukulud moodustasid aruandeperioodil 11 230 eurot ja võrreldaval perioodil 11 254 eurot.

	2013	2012
Töötasukulud	455 833	426 039
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	154 877	146 633
Erisoodustused	1 288	1 119
Töötajate õppelaenude kustutamine	977	966
Muud erisoodustused	311	153
Kokku tööjõukulud	611 998	573 791

Lisa 16 Majandamis- ja muud kulud

Eurodes

	2013	2012
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	73 161	62 039
<i>sh kütte ja soojusenergia</i>	20 772	13 130
<i>sh korrashoiumaterjalid ja -teenused</i>	20 418	19 541
<i>sh elekter</i>	15 796	13 755
<i>sh jooksev remont</i>	8 384	7 245
<i>sh kinnisvarainvesteeringute kulud</i>	1 647	1 163
<i>sh üürile ja rendile antud ruumide kulud</i>	1 553	1 138
<i>sh vesi ja kanalisatsioon</i>	1 458	1 162
<i>sh valvekulud</i>	1 362	1 143
<i>sh kindlustuskulud</i>	1 069	1 042
<i>sh muud kulud</i>	702	2 720
Õppevahendite ja õpilaste koolituse kulud	61 350	65 916
<i>sh ostetud põhikooli- ja gümnaasiumiteenus</i>	30 385	31 429
<i>sh ostetud huvikooli teenus</i>	18 955	20 061
<i>sh õppematerjalid ja teavikud</i>	10 184	12 878
<i>sh ostetud lasteaiateenus</i>	1 826	1 548
Käibemaksukulu põhivara soetustelt	51 471	26 327
Käibemaksukulu tegevuskuludelt	39 945	41 680
Rajatiste majandamiskulud	37 650	55 780
Sõidukite majandamiskulud	32 862	36 306
Toiduained	22 622	20 659
Inventari majandamiskulud	13 213	16 538
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	11 827	14 704
Kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	11 287	12 366
Sotsiaalteenused	10 043	12 151
Administreerimiskulud	9 730	15 422
Teavikud	9 466	11 116
Koolitus- ja lähetuskulud	4 236	8 252
Muud majandamiskulud	2 959	1 542
Kokku majandamiskulud	391 822	400 798

Pihtla Vallavalitsus on võtnud kasutusrendile transpordivahendeid AS DNB Pangalt. Vastavad rendikulud (sisalduvad ülatoodud tabelis sõidukite majandamiskuludes) ning mittekatkestatavatest kasutusrendilepingutest tulenevad järgmiste perioodide kasutusrendimaksed on järgmised:

	2013	2012
Rendikulu kasutusrendilepingutelt	7149	7 358
Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel		
Järgmisel majandusaastal	8566	8 566
1. kuni 2. aastal	7448	8 566
2. kuni 3. aastal	0	7448

Kehtivad liisingulepingud Pihla vallas seisuga 31.12.2013 on järgmised:

- 1) DNB Pank AS liisinguleping nr 153274 28.07.2010 maastur Mitsubishi Outlander. Viimane makse vastavalt maksegraafikule 15.08.2015.
- 2) DNB Pank AS liisinguleping nr 164412 30.12.2010 buss Mercedes Benz 413. Viimane makse vastavalt maksegraafikule 15.12.2015.

Tegevuskulude liigendus tegevusalade lõikes

	Tööjõukulud		Majandamis- ja muud tegevuskulud		Antud toetused		Põhivara kulum	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Haridus	391 696	350 488	161 060	168 029	657	2 352	28 427	27 085
Üldvalitsemine	145 963	138 850	39 127	34 567	5 691	5 472	6 411	6 251
Majandus	10 470	15 704	96 009	74 696	0	0	27 250	25 665
Vaba aeg, kultuur	42 935	41 271	57 001	64 428	7 821	9 975	4 252	4 433
Sotsiaalne kaitse	8 203	5 488	14 151	18 885	35 177	43 252	17 832	6 152
Elamu- ja kommunaalmajandus	12 481	19 221	12 139	15 803	0	7 676	6 059	6 223
Keskkonnakaitse	250	2 769	12 276	24 200	700	533	12 871	9 308
Tervishoid	0	0	59	190	0	0	0	0
Tegevuskulud kokku	611 998	573 791	391 822	400 798	50 046	69 260	103 102	85 117

2013. aastal on võrreldes 2012. aastaga suurenenud põhivara kulum 21% ja tööjõukulud 6,7%, vähenenud on antud toetused 27,7% ning majandamiskulud 2,2%.

Suurimad kulud on haridusvaldkonnas, mis moodustasid 2013. aastal tööjõukuludest 64% (2012. a 61%), majandamis- ja muudest tegevuskuludest 41% (2012. a 42%). Toetuste osakaal oli suurim sotsiaalvaldkonnas 70% (2012. a 62%).

Lisa 17 Tehingud seotud osapooltega

Eurodes

A.Turuhinnast erinevad tehingud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetega seotud sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingutega

Üksus, aasta	Tehingute sisu ja hinna määramine	Tulud	Kulud	Nõuded	Kohus-tused
MTÜ Kultuuriselts Kevade					
2013	Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	1 694	0	0
2012		0	1 600	0	0
MTÜ Saarte Geopark					
2013	Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	575	0	0
2012		0	500	0	0

Lisaks on antud grupis seotud osapoolteks ka Kõljala Põllumajanduslik OÜ, Rassiaru OÜ, Vetela OÜ, Saare Majaehitus OÜ, Viscordia OÜ, RK Marjamaa OÜ, A&R Marja OÜ, Pihla Hobusekasvandus TÜ, Calamo OÜ, Amsir OÜ, Saare Randor OÜ, FIE Aare Lõhmus, VTS Pihla Pritsumehed MTÜ, Saaremaa Ratsaspordiklubi MTÜ kellega ei ole toimunud turuhinnast erinevaid tehinguid ei aruandeaastal ega ka sellele eelnenud aastal.

B.Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud ja soodustused

	Tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine arv (taandatuna täistööajale)		Tasude kogusumma (eurodes)	
	2013	2012	2013	2012
Volikogu liikmed	0	0	11 563	11 504
Vallavanem	1	1	18 356	16 777
Hallatavate asutuste juhid	2	2	22 510	21 519
KOKKU	3	3	52 429	49 800

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksuteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasud ja hüvitised. Muid täiendavaid soodustusi pole tegevjuhtkonna ega kõrgema juhtkonna liikmetele aruandeaastal arvestatud.

Pihla Vallavolikogu on 11-liikmeline. Volikogu juurde on moodustatud 6 komisjoni. Need on eelarvekomisjon, revisjonikomisjon, arengukomisjon, hariduskomisjon, kultuuri- ja spordikomisjon ning sotsiaalkomisjon. Vallavolikogu tööst osavõtu eest on tasu volikogu esimehele 192 eurot kuus, aseesimehele ja komisjonide esimeestele 90 eurot kuus ning volikogu liikmetele 58 eurot kuus.

C. Soodustused tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetega seotud lähedastele pereliikmetele

Soodustusi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetega seotud lähedastele pereliikmetele aruandeaastal ega eelneval aastal tehtud ei ole.

Lisa 18 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

Pihla valla 2013. aasta eelarve võeti vastu vallavolikogu 28. veebruari 2013. a määrusega nr 1 kogumahuga 1 165 102 eurot. Lisaelarve võeti vastu 18. oktoobril vallavolikogu määrusega nr 3 kogumahuga 230 179 eurot. Lõplikuks eelarve mahuks kujunes 1 395 281 eurot.

Põhitegevuse tulud 2013. aastal

Põhitegevuse tulude esialgse ja lõpliku eelarve vahe on 11 332 eurot, mis tuleneb sihtotstarbeliste laekumiste võtmisest eelarvesse. Suurim sihtotstarbeline lisalaekumine oli 4 806 eurot Keskkonna Investeeringute Keskuselt Kaali kaitsealuse pargi hoolduskava koostamiseks.

Lõplik eelarve on 1 070 469 eurot ja täitmine 1 110 736 eurot, s.o 104 %.

Maksutulused laekus 30 688 eurot planeeritust rohkem ehk 104 % eelarvest. Maksutulud moodustasid 74 % kogu laekunud põhitegevuse tuludest.

Kaupade ja teenuste müügist laekus 5 056 eurot planeeritust enam. Suurima osakaaluga (61%) oli haridusasutuste tegevusest laekunud tulu.

Põhitegevuse kulud 2013. aastal

Põhitegevuse kulude esialgse ja lõpliku eelarve vahe on 8 222 eurot, mis tuleneb sihtotstarbeliste laekumiste võtmisest eelarvesse ning reservfondist põhivara soetuseks suunatud vahenditest.

Lõplik eelarve on 1 067 359 eurot ja täitmine 1 012 696 eurot, s.o 95% eelarvest.

Toetusi anti kokku 49 148 eurot, s.o 97% eelarvest.

Tegevuskulude eelarvest täideti 95 %.

Investeeringis- ja finantseerimistegevus 2013. aastal

Investeeringis- ja finantseerimistegevuse esialgse ja lõpliku eelarve vahe on seotud Sandla keskusehoone katlamaja ja küttesüsteemi rekonstrueerimise rahastamisega SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt.

Põhivara soetuse esialgne eelarve suurenes 227 957 eurot ja põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine suurenes 113 196 eurot. Põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest suunati 6000 eurot põhivara soetuseks Kõljala seltsimaja kapitaalremondiks.

Võlakohustuste võtmise esialgne eelarve suurenes 105 000 eurot.

2013. aastal tehti järgmised põhivara soetused:

- 1) Sandla keskusehoone katlamaja ja küttesüsteemi rekonstrueerimine 253 297 eurot;
- 2) Pihla koolihoone remont 30 428 eurot;
- 3) vallateede parendused 11 267 eurot;
- 4) Kõljala seltsimaja remont 6 600 eurot (jätkub 2014.a);
- 5) Kõljala külas Nirgi korterelamu kanalisatsiooni rajamine 5 000 eurot (jätkub 2014.a);
- 6) vallamaja parkla remont 2 878 eurot.

Reservfondi kasutamine

2013. aasta reservfondi suuruseks oli 25 000 eurot. Vallavalitsuse korraldustega eraldati reservfondist vahendeid põhitegevuse kulude katteks 21 890 eurot ja põhivara soetuseks 3 110 eurot.

Kuupäev	Nr	Korralduse sisu	Summa
02.10.2013	186	Vallateede korrashoiukuludeks	7 000
02.10.2013	186	Projekti Kaali kaitsealuse pargi hoolduskava koostamine omafinantseeringuks	534
02.10.2013	186	Pihla küla bussiootekoja ehitamiseks	766
02.10.2013	186	Sandla veevarustuse personali- ja majandamiskuludeks	960
02.10.2013	186	Valla külade päeva ja heakorrakonkursi korraldamiseks	1 360
02.10.2013	186	Seltsitegevuse projektide kaasfinantseerimiseks	550
02.10.2013	186	Elektriautodele parkla ja laadimispunkti ehitamiseks	470
02.10.2013	186	Vallamaja parkla kapitaalremondiks	2 510
02.10.2013	186	Kõljala seltsimaja kapitaalremondiks	600
09.12.2013	25	Vallateede korrashoiukuludeks	10 250
		Kokku	25 000

MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI

Majandusaasta aruande on koostanud Pihtla Vallavalitsus.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ja Pihtla Vallavalitsuse otsus aruande heakskiitmise kohta.

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Saar
Vallavanem